

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vindex Libertatis Ecclesiasticae || Et Martyr || S.
Engelbertvs || Archiepiscopvs Co-||loniensis Princeps ||
Elector, &c.**

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1633

Caput Quintum. In quo Imperij & Henrici pueri cura S. Engelberto
commissa. Henrici item Coronatio & S. Viri Magnificentia, alieq[ue]
praeclarae virtutes recensentur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9728

A chidiaconus, Arnoldus S. Gereonis Præpositus, Gerardus SS. Apostolorum Decanus & Capellanus, Pelegrinus & Godefridus Notarij, Hermānus Marschalcus, Theodericus Dapifer, Bruno Pincerna, Sifridus Camerarius, & alij quam plures: Acta sunt hæc Anno Dominica incarnationis millesimo ducentesimo vigesimo, indictione octaua, imperante Domino Friderico secundo, Anno Imperij eius primo.

Hoc anno Otto Frisingensis Episcopus cuius aliquoties mentionem fecimus, obiit, cui successit Geroldus eiusdem Ecclesiæ Canonicus. *Chronica Augusten.*

Otto Frisingensis.

B

Caput Quintum.

In quo Imperij & Henrici pueri cura S. ENGELBERTO commissa. Henrici item Coronatio & S. Viri Magnificentia, aliæq; præclara virtutes recensentur.

C Friderico Rege ab Honorio in Imperatorem coronato, cum intra-
set regnum Siciliae, audita Archiepiscopi sibi in Alemānia bene noti
probitate, per literas Imperiales regni negotia citra Alpes illi commi-
sit, Henrici filij sui eum constituens tutorem, & totius regni Romani
per Alemanniam prouisorem. Qui regni negotia non absque timore
suscipiens, Reipublicæ tam utilem & tam fidelem se exhibere studuit,
vt de contingentibus vel modicum, vel nihil negligeret, & inuidus, vbi
detractionis dentem figeret, in eius verbis vel actibus non inueniret.
Congregatis principibus, Henricum puerum Aquisgrani in Regem
consecrauit: quem nutriebat vt filium, & honorauit vt Dominum. *1. Mach. 10.*
Cum quo & sine quo diuersas regni partes perlustrans, tantam fecit
pacem, vt Augusti tempora crederes. Videntes huiusmodi virtutis o-
pera prædones & dissensionis amatores, gloriæ pontificis, sicut de Io-
natha legitur, inuidentes tabescebant: boni verò, & maximè negotia-
tores, ipsum laudantes & benedicentes Deum, pro concessa potestate
glorificabant. Die quodam mercator quendam Archiepiscopum Im-
perij, ipso audiente, pro fide publica per quædam loca diocesis eius
interpellabat. Quam cum ille dare renueret, nobilium siue militum
illic habitantium malitiam prætendens, gloriosus Archiepiscopus &

Imperii ne-
gotia ei de-
mandatur.

L

Dux

Dux Engelbertus, non Episcopo insultando, sed petenti compatiendo, ait: Dic mihi bone vir, aude sine te committere conductui meo? Respondente illo constanter, Etiam Domine: subiunxit Machabæus noster: Sume istam chirothecam, & si necesse habueris, pro signo ostendas: & si aliquid tibi vi sublatum fuerit, ego tibi omne damnum restituam. Et fecit sic, gratia signi, imo timore Episcopi, sua securus deducens. Sicut scriptum est de Iuda, Similis factus est leoni in operibus suis, & protegebat castra Israel, id est, bona Ecclesiæ sibi commissæ gladio suo. Natura leonis esse dicitur, ut prostratis parcat, & erectos inuadat. Nouerat leo noster, Machabæus noster, tum ex nobilitate naturæ, tum ex zelo iustitiæ parcere subiectis, & debellare superbos, Erat enim defensor afflictorum, & malleus tyrannorum, magnanimus & humilis, gloriosus & affabilis, rigidus & lenis, multa pro tempore dissimulans, & cum minus speraretur, ad vindictam se accingens. Acceperat autem cum Episcopatu gladium spirituale, & cum Ducatu gladium materiale. Vtroque gladio rebelles coercuit, quosdam excommunicando, quosdam per militiam debellando. Sic Machabæus prius proprio in deiectione inimicorum deinde Apollonij gladio legitur pugnasse. Et quid eius laudi immorer, cum gloria, diuitijs & potentia, sicut de Salomone legitur, omnes supergressus sit pontifices, qui ante eum fuerunt in Colonia: excepto Brunone primo, cuius gratia Ducatus Episcopatus per Ottonem primum Imperatorem, cuius frater erat, additus est? In rebus exterioribus & fama sub nullo pontifice vsque ad diem hanc, tantum Ecclesia Coloniensis profecit, quantum sub Engelberto. Prædia plurima simul & feuda, Ecclesiæ diu subtracta, & à multis eius antecessoribus siue per torporem, siue per inuiletudinem neglecta, ipse per iudicium & sententiam recuperauit. Puto tamen, quod iudicio vel sententia modicum profecisset, si animi virtus & militiæ robur illi defuisset. Præter redditus Episcopales, post mortem fratris tenebat terram patris, de qua habebat ministeriales multos & redditus magnos. Ob quam causam Ducis Walrami, cuius filius Henricus filiam Adolphi Comitis duxerat vxorem, contra se non modicam excitauerat inuidiam: sopita tamen omnia fuerant tali pacto interueniente, ut Dominus Episcopus, quoad viueret, teneret terram: ille vero ab eo singulis annis in pecunijs reciperet pensionem. Præterea feudis multis ac prædijs diuersis Ecclesiam Coloniensem ditauit & sublimauit, terminos eius ciuitatibus, castris & possessionibus ampliauit. Quædam

1. Mach. 3.

Præclare eius virtutes

Ibidem.

3. Reg. 3.

* Scilicet
Lotharingia. Ut vult
Chron.
Mag. Belg.
fol. 80. lin.
25. & 30.

Auget opes Ecclesiæ Coloniensis.

data ex his de nouo ædificauit, quædam renouauit, nonnulla pecunia comparauit. In quibusdam ciuitatibus & turribus suis, turrita fatisque pulchra construxit palatia. Henricus Dux Lotharingiæ & princeps Imperij, probitate præfulis attractus & illectus, & quia prudens esset in consilio, & validus in auxilio, quædam sua prædia, quæ hic nominare necesse non est, de manibus præfulis Engelberti iure feudali suscepit, tanto pontifici eiisque Ecclesiæ volens arctius adstringi, & bonis proprijs ab eo gaudens beneficiari.

Notatio ad Caput Quintum.

B Anno 1220. Fridericus Rex habitis Francofurti Comitibus & filio suo Henrico Principibus Imperij commendato in Italiam abiit, in festo S. Cecilie ab Honorio tertio Imperij diadema ritu solemniter recepit; inde in Siciliam iter fecit. Deinceps verò Henricum, quem Francofurti vniuersi Imperij principum fidei permiserat, præ alijs ENGELBERTI NOSTRI curæ cum administratione regni cis Alpes Imperialibus literis demandauit. Ideo vir SANCTVS apud Godefridum Panthaleonitã ad annum 1225. Regni Teutonici gubernacula tenuisse dicitur, atque in Augustisibus Chronicis vir magnæ prouidentie & tutor Regis audit. Cõfirmat id ipsum Leuoldus à Northoff in Chronicis Marcanis, Henricum, inquit, ENGELEERTVS Archiepiscopus Coloniensis Aquis in Regem coronat, ipsumque & totum regimen suscipit in tutelam. Non possum hic reticere pietatem S. ENGELBERTI, quam grauissimis etiam reipublicæ negotijs districtus, hoc eodem tempore omnium oculis subiecit. Videbat SANCTVS NOSTER à monasterio Porcetano disciplinam religiosam exulare, in eius restituendæ exardescere desiderio. Auctoritate ergo sedis Apostolicæ dissolutum Monasterium virginibus Cisterciensibus instituti ex monte Saluatoris plus minus quinquaginta adductis tradit, atque in eas totum ius transfert, ut refert Beckius in Aquisgrano c. 11.

Godefr. At
Mutius lib.
20. Chron.
Moguntia
vult conuo-
catos Impe-
rij proceres.

Fridericus
S. Engel-
berto Hen-
ricum filium
committit.

S. Engel-
bertus
Prorex.